

KUUROMYKKÄIN LEHTI

SUOMEN KUUROMYKKÄINLIITON ÄÄNENKANNATTAJA

N:o 4
Huhtikuu

TOIMITTAJAT:
JOHN SUNDBERG HUUGO NYBERG
Vastaava. Toim. sihteeri.
Johanneksentie 4.
pub. 8154.

30:s vuosik. 1925

— Tilauksia vastaanotetaan kaikissa postitoimistoissa. — Hinta 10 mk. koko vuodelta. —

Pitkänperjantain ja Pääsiäisen jälkeen.

Olemme äsken viettäneet pitkänperjantain, Jeesuksen kuoleman muistopäivän ja pääsiäisen, riemurikkaan juhlan, Jeesuksen haudastanousemisen muistopäivän.

Ajatuksemme ovat seuranneet Jeesusta Golgatan ristinpulta alas hautaan ja sieltä ylös Isän luo ikuiseen kirkkauteen. Tiedämme Hänen olevan nyt taivaassa. Sieltä Hän katsoo meitä, seuraa meitä. Ja siellä valmistaa Hän meille sijaa. Muistuu mieleemme, mitä Jeesus rukoili Isältä vähän ennen kuolemaansa. Hän sanoi: „Isä, minä tahdon, että missä minä olen, siellä nekin, jotka olet antanut minulle, olisivat minun kanssani, että näkisivät minun kirkkauteni.“ (Joh. 17: 24)

Viimeisenä iltana ennen kuolemaansa oli Jeesus opetuslastensa kanssa yhdessä. Hän puhui heille paljon. Hän antoi heille monta neuvoa ja opetusta ennen eroamistaan heistä. Jeesus lohdutti heitä. Sillä he olivat surulliset eivätkä ymmärtäneet miksi Jeesus menisi pois heidän luotansa.

Lopetettuaan puheensa opetuslapsilleen rupesi Hän rukoilemaan Jumalaa heidän puolestaan. Hän pyysi, että Jumala varjelsi heitä maailman pahuudelta. Pyysi, että he olisivat yksimieliset, ja että he kaikki kerran saisivat olla yhdessä Hänen kanssaan taivaassa, niin että he näkisivät Jeesuksen kirkkauden.

Jeesus tahtoo siis, että sinä ja minä saisimme

päästä sinne, missä Hän on ja olla siellä, missä Hän on.

Missä Jeesus on? Jeesus on kodissamme, jos uskomme Häneen ja rukoilemme Häntä. Jeesus on kirkossa kun olemme siellä Jumalan sanaa oppimassa ja virsiä laulamassa. Jeesus on Herran ehtoollisessa. Kun polvistumme alttaripöydän viereen antaa Hän meille voimaa seurataksemme Häntä sekä hyljätäksemme synnin ja pahan vihollisemme, kiusaajan.

Jeesus on luonamme, kun makaamme sairaina vuoteellamme. Keskellä vaivan ja kivun lohduttaa Hän meitä ja auttaa meitä hiljaa tyytymään Jumalan tahtoon. Jeesus on luonamme kuoleman hetkellä kun eroamme tästä maailmasta ja omaisistamme. Hän tulee lohduttaen luoksemme ja sanoo: „Elä pelkää kuolemaa. Kuolema ei ole väkevin; minä olen kuoleman voittaja. Kuolema ei ole kaiken loppu; kuoleman jälkeen tulee elämä, ijankaikkinen elämä taivaassa.“

Jeesus on nyt edeltä mennyt taivaaseen. Siellä Hän odottaa meitä. Siellä on Hän valmistanut sijaa kaikille. Hän odottaa meitä kaikkia sinne näkemään Hänen kirkkauttansa.

— Tahdothan sinäkin päästä sinne katselemaan Jeesuksen kirkkautta?

T. Jacobsen.

(Tanskalaisen k.m. papin mukaan.)

Eräs 100 vuotismuisto

Huhtik. 5 p:nä tuli 100 vuotta kuluneeksi piispa *K. H. Alopaeus*-vainaan syntymästä. Piispa-vainaja oli hartaimpia kuuromykkäin ystäviä, mitä Suomessa on ollut. Sentähden maamme kuuromykät kunnioittavat aina hänen muistoaan.

K. H. Alopaeus.

Alopaeus syntyi 5. 4. 1825 Juvalla. Hänen isänsä oli siellä tuomarina. 7 vuotiaana muutti Karl Henrik vanhempainsa mukana Porvooseen. 2 vuoden perästä kuoli isä. 5 lasta jäi silloin orvoiksi. Karl Henrik kävi koulunsa Porvoossa, tuli ylioppilaaksi v. 1844, oli opettajana eräitä vuosia, vihittiin papiksi v. 1855, toimi pappina 5 vuotta, m. m. Tallinnassa, Vironmaalla, mutta nimitettiin Turun k. m. koulun johtajaksi v. 1860. Kuurojen opetukseen oli hän tutustunut jo nuorena Porvoossa, K. O. Malmin pienessä k. m. koulussa. Ennen johtajaksi tuloaan kävi hän ulkomailla lähemmin perehtyäkseen k. m. koulujen toimintaan. Koulun johtajana pysyi hän vuoteen 1881, siis 21 vuotta. Silloin hänet kutsuttiin Porvoon tuomiorovastiksi. Porvoon hiippakunnan piispaksi valitsi papisto hänet v. 1885. Ollessaan tarkastusmatkalla Savonrannan pitäjässä viilustui ja sairastui hän, sekä kuoli muutamien päivien sairauden jälkeen siellä 10. 3. 1892.

Kuuromykkien hyväksi Suomessa Alopaeus teki paljon. 21 v. oli hän k. m. koulun johtajana, opettajana ja kuuromykkien hyvänä, vakavana kasvattajana. Vielä tänäkin päivänä on monta Alopaeus-vainaan oppilasta elossa. Suurella kunnioituksella ja rakkautella he opettajastaan puhuvat. Turun koulu oli alussa pieni. Siellä opetettiin viitto-

malla. Oppilaat olivat sekaisin vanhoja ja nuoria, suomen- ja ruotsinkielisiä. Oppiaika oli lyhyt. Alopaeus hankki kouluunsa sopivia ja hyviä opettajia. Itse opetti hän uskontoa. Joitakuita oppilaita opetti hän puhemetoodillakin. Painosta julkaisi hän m. m. „Lyhyen ohjeen kotona kasvattamaan ja opettamaan kuuromykkiä“. Hän on julkaissut muitakin kirjoja, joissa käsitellään k. m. opetusta ja k. m. koulujen työtä. Kesillä matkusteli hän ympäri maata pitämässä kuuromykkille jumalanpalveluksia. Eikä hän piispaksi tultuaan heitä unohtanut. Tarkastusmatkoillaan tahtoi hän erityisesti aina tavata k. m., puhui heille ja laski heitä H. ehtoolliselle. Porvoon k. m. koulun oppilaille piti hän piispanakin rippikoulua. Ennen kuolemaansa lahjoitti hän rahasumman, jonka korot vuosittain jaetaan hänen entisille köyhille ja vanhoille oppilailleen. Siunattuna elää piispa Alopaeuksen muisto Suomen kuuromykkäin keskuudessa.

Juhlapäivä Helsingissä.

Harvinaiseksi juhlapäiväksi muodostui maaliskuun 25 p. Helsingin k. m. piireille. Lukijamme jo tietävät entuudestaan, että silloin vietettiin monenkertaista muistojuhlaa siellä. Helsingin k. m. yhdistys vietti 30-vuotis-, Suomen K. m. Liitto 20 vuotis-, Helsingin piirin k. m. Auttajayhdistys 25 vuotis- ja Kuuromykkäin Lehti 30 vuotisjuhlaansa. Sen lisäksi vietettiin Helsingin k. m. yhdistyksen puheenjohtajan, hra J. Sundbergin 50 vuotispäivää.

Ei ollut ihme, että huone oli täynnä vieraita, kuuromykkiä ja heidän kuulevia ystäviään. Juhlavieraitten joukossa nähtiin m. m. hra *Sundbergin äiti* ja sisaret perheineen, valtioneuvoksetar *Julia Stadius*, kouluneuvos *V. Forsius* rouvineen, maisteri *Gust. Ignatius*, toimitusjohtaja *K. F. Puomies*, Åvikin koulukodin johtajatar, neiti *Anna Hongisto*, rouvat *Anna Lindström*, *Hulda Vestling*, neiti *Thyra Eklund*, arkkitehti *R. Eklund*, rouvat *Björkenheim* ja *von Bonsdorff*, Liiton koko keskushallitus, 12 haaraosaston edustajat, eräitä maaseudulta tulleita kuuromykkiä sekä koko Helsingin kuuromykkäipiiri. Yhteensä oli vieraita n. 140 henkeä.

Helsingin k. m. yhdistyksen salin olivat k. m. naiset neiti S. Heikelin johdolla koristaneet kukilla, puolukanvarsisepeleillä, valtakunnan lipuilla ja kynttilöillä erittäin kauniiksi. Toimittaja J. Hirnvainajan, Liiton ja Hels. k. m. y:n perustajan rintakuva, oli taustassa kasviryhmän ympäröimänä.

Juhlassa pidettiin 22 puhetta! Tervetuliaispuheen piti Helsingin k. m. yhdistyksen varapuheenjoht., hra *Eino Karilas*. Helsingin K. m. Y:n 30 vuotisesta toiminnasta kertoi sen puheenjoht. *J. Sundberg*. Suomen K. m. Liiton 20 vuotisesta olemassaolosta kertoi past. *H. Nyberg* muistellen m. m.

vainajia ja sen vielä elossa olevia perustajia. Eri-tyisen kiitoksensa kohdisti hän kirjapainomistaja *K. F. Puromiehelle*, jonka painossa Kuuromykkäin Lehdet sekä kaikki Liiton painatustyöt 20 vuoden kuluessa on tehty.

Mutta oikeastaan muodosti juhlan keskipisteen hra *J. Sundbergin* 50 vuotispäivä. Juhla oli hänen juhlaansa. Läsnäolevien koko huomio, kiitollisuus ja kunnioitus pitkin iltaa kohdistui häneen. Hän oli illan sankari. Liiton puheenjohtaja *V. Forsius* piti puheen hra Sundbergille kiittäen häntä kaikesta, mitä hän monien nuoruusvuosiensa kuluessa on tehnyt Helsingin k.m.y:lle, Suomen K.m. liitolle, Auttajayhdistykselle ja koko maan kuuromyckille. Lopuksi antoi hän hra Sundbergille ystävään kesken kootun rahasumman, 5,000 mk., pyytäen että hra S. käyttäisi sen itseään varten niinkuin itse tahtoo. Voimakkain kättentaputuksin ja „eläköön“ huudoin ilmoittivat läsnäolijat yhtyvänsä tarkastaja Forsiuksen esittämiin onniteluihin. — Rva *Elma Ignatius* piti liikuttavan kauniin puheen hra Sundbergin äidille ja rouva *Julia Stadiukselle*, jotka molemmat vanhukset kuuropoikiensa kautta olivat aikoinaan tulleet vedetyksi lähelle kuuromyckien harrastuksia ja paljon antaneet rakkauttaan ja työtään heidän pyrinnoilleen.

Sitten alkoi vapaitten puheitten vuoro. Kaikki edustajat esittivät haaraosastojen tervehdyksiä ja onnittelevia juhlapäivän johdosta varsinkin hra Sundbergille. Hän sai myös monta lahjaa. *Ävikin* asukkaat olivat kutoneet hänelle kauniit ikkuna-verhot. *Hämeenlinnan* k.m.y. antoi kauniin adressin (muisto- ja kiitoskirjan), *Tampereen* k.m.y. kirjan *Kiven „Seitsemän veljestä“* korupainoksena, „*Kuuromyckäin Lehden*“ ja „*Tidskrift för Dövstumma*“ maaliskuun juhlanumerot annettiin hänelle taiteellisissa korukansissa, jotka oli valmistanut k.m. piirtäjä *Lauri Mikkola*. Puheitten väliajoilla nautittiin runsaasti virvokkeita, joita juhlan emännät rouvat *Ignatius, Nyberg* ja neiti *Heikel* k.m. neitosten avulla tarjoilivat. Kun kello löi 12 yöllä nostettiin hra Sundberg tuoliin istumaan ja kannettiin 3 kertaa salin ympäri juhla joukon kulkien hänen perässään käsiä taputtaen ja „eläköötä“ huutaen. Sen jälkeen kaunis ja lämminhenkinen juhla loppui. Tietysti toimitettiin lopuksi myös yleinen valokuvaus.

Juhlaan saapui seuraavat sähkösanomat ja onnitteletut:

„30 vuotiaalle kuuromyckäinyhdistykselle sekä 20 vuotiaalle Suomen Kuuromyckäin Liitolle toivoo onnea ja Jumalan siunausta“

Lappeenrannan k.m. yhdistys.

„Toivottaen Liitolle ja Helsingin k.m. yhdistykselle hyvää jatkoa siunaukselliseen työhön Suomen kuuromyckäin hyväksi pyytää täten Liiton sisaruspiiriin yhtyvä uusi vesa juhlapäivänä lausua sydämelliset onnitelunsa“

Pietarsaaren k.m. yhdistys
P. Stade, Ester Stade.

„Tervehdys ja onnentoivotus 30 vuotiaalle Helsingin kuuromyckäin yhdistykselle sekä 20 vuotiaalle Suomen Kuuromyckäin Liitolle samoin 50 vuotiaalle puheenjohtajalle Sundbergille“

Kurikan k.m. yhdistys.

„Kuuromyckäin Lehden 30 vuotisjuhlaan lähetetään perhaimmat onnitteletut tulevaa toimintaa varten“

„Tegn og Tale“ Trondhemista Berge, toimittaja.

„Toivottaen menestyksellistä tulevaisuutta lähettää Norjan Kuuromyckäin Liitto sydämellisimmät onnitelunsa 20 vuotispäivänä“

Berge
puheenjohtaja.

Myöskin *Köpenhaminan* ja *Oslon* (Kristianian) k.m. yhdistykset lähettivät tervehdyssähkösanomia. Hra *Juho Pykäläisen* tervehdys juhliville esitettiin myös.

Juhlissa ei tietysti myöskään unohtettu koulu-neuvos *Valter Forsiusta*, joka Helsingin k.m.y:n perustamisesta asti, siis 30 vuotta on kuulunut sen johtokuntaan. Samoin on hän Liiton perustajajäsen kuuluena koko ajan 20 vuotta Liiton keskushallitukseen, viimeiset 10 vuotta sen puheenjohtajana. Helsingin k.m. yhdistyksen johtokunta kutsui hänet tässä tilaisuudessa yhdistyksen kunniapuheenjohtajaksi. Kutsukirjan oli taiteellisesti piirustanut ja kuvittanut kivipiirtäjä *Lauri Mikkola* ja ojensi sen tarkastajalle johtokunnan puolesta hra Sundberg. Yhteinen muistojuhla jäti läsnäoleviin sangen kauniin muiston.

Suomen Kuuromyckäin Liiton vuosikokous

maalisk. 25 p:nä 1925. Kello 11 a.p. kokoon-
tuivat osanottajat kokoushuoneeseen Rikhardink.
2, hartaushetkeen, jonka piti past. *H. Nyberg*.

Heti sen jälkeen toimitettiin kokoukseen saapuneitten haaraosastojen edustajain valtakirjojen tarkastus.

Vuosikokous alkoi kello 1 päivällä Liiton puheenjohtajan *V. Forsiuksen* pitämällä puheella. Sen jälkeen valittiin vuosikokouksen puheenjohtajaksi yksimielisesti kouluneuvos *Forsius*. Sihteerinä toimi past. *H. Nyberg* ja tulkkina rouva *Elma Ignatius*.

Kokouksen aluksi mainitsi puheenjohtaja, että eräs Liiton Keskushallituksen jäsen, puunleikkaaja *Sulo Vuokko* maalisk. 15 p:nä oli kuollut, sekä lausui muutamia muistosanoja vainajasta. Läsnäolijat nousivat seisomaan vainajan muistoa kunnioittaakseen.

Tämän jälkeen ilmoitti puheenjohtaja kokoukselle mitkä haaraosastot olivat edustajansa lähettäneet sekä kuinka monella äänellä kukin heistä vuosikokouksessa saa äänestää edustamansa yhdistyksen jäsenluvun mukaan. Edustajia olivat:

Turun haaraosastosta	hra E. Savisaari	7 äänellä
Tampereen	nti Siiri Talvia	3 „
Vaasan	hra Nik. Söyring	2 „
Viipurin	rva Helmi Koski	2 „
Helsingin	nti Laina Vainola	3 „
„	hra Vilho Salovaara	2 „
„	„ Aug. Virtanen	2 „
„	„ A. Norstedt	2 „
Porvoon	nti Alice Vesterlund	2 „
Kuopion	hra Antti Jokelainen	3 „
Kiikan Heffatan	„ J. F. Talvia	3 „
Kotkan	„ Emil Mattila	3 „
Riihimäen	„ Lauri Vainola	2 „
Hämeenlinnan	„ Hannes Ylén	1 „

Sen lisäksi olivat Liiton Porissa asuvat 22 jäsentä käyttäneet hyväkseen sääntöjen heille myöntämää oikeutta lähettää kokoukseen edustajansa neiti *Ina Nordlundin*, jolla oli käytettävänä 2 ääntä.

Puheenjohtaja ilmoitti Liiton vuosikertomuksen jo maamme molemmilla kielillä painettuna saatun jäsenten tietoon, eikä sitä enää haluttu luettavaksi. Vuosikertomuksen johdosta ei liioin ilmoitettu mitään muistutusta. Tämän jälkeen luki puheenjohtaja kokoukselle rahastonhoitajan laatiman tilikertomuksen, sekä tilintarkastajain lausunnon Liiton rahavarojen hoidosta.

Keskushallituksen poistuttua kokouhuoneesta harkitsi kokous valitsemansa puheenjohtajan, hra *L. Vainolan* johdolla tilivapauden myöntämistä rahastonhoitajalle ja Keskushallitukselle. Asianomaisten palattua sisään ilmoitettiin tilivapaus yksimielisesti myönnettyksi.

Ryhdyttiin vaaleihin.

Keskushallituksesta eroamisvuorossa olevat kouluneuvos *V. Forsius* sekä rouvat *Elma Ignatius* ja *Anna Heikinheimo* valittiin uudelleen, Forsius 39:llä, Ignatius 33:lla ja Heikinheimo 14 äänellä. Eroamisvuorossa oleva varajäsen, maisteri *Sigyn Heikel* valittiin uudelleen 30 äänellä. Hra *Sulo Vuokko* vainajan tilalle valittiin varajäsen, hra *A. Norstedt* 15 äänellä. Hänen tilalleen varajäseneksi valittiin hra *F. Schoultz* 24 äänellä.

Lisäystä Keskushallituksesta eroamisvuorossa olevat vakinaiset jäsenet joht. *E. J. Pesonen* opett. *J. K. Palomaa* sekä varajäsen past. *K. A. Nyman* valittiin kaikki yksimielisesti huutoäänestyksellä uudelleen.

Tilintarkastajiksi valittiin yksimielisesti entiset uudelleen nim. neiti *Thyra Eklund* ja hra *Vilho Salovaara* vakinaisiksi ja prof. *M. Heikinheimo* varalle.

Vuosikokouksen pöytäkirjan tarkastajiksi valittiin uudelleen entiset neiti *Laina Vainola* ja hra *A. Norstedt*.

Jäsenmaksuksi vuodelle 1925 määrättiin vakinaisille jäsenille 50 mk. ja vuosijäsenille entinen 3 mk. vuodessa.

Kuuromykkäin Liiton Keskushallituksen jäsenet v. 1925 ovat siis:

v. 1923 valitut: *J. Sundberg*, *Huugo Nyberg* sekä *A. Norstedt* (*Vuokko* vainajan tilalla), sekä varajäsen *F. Schoultz* (*Norstedt'in* tilalla),

v. 1924 valitut: *Eino Karilas*, *Helmi Nyberg* ja *Osk. Wetzell*, sekä varajäsen *Rurik Pitkänen*, v. 1925 valitut: *V. Forsius*, *Elma Ignatius* ja *Anna Heikinheimo* sekä varajäsen *S. Heikel*.

Lisäittyyn Keskushallitukseen kuuluvat:

v. 1923 valitut: *Siiri Talvia* Tampereelta, *Rurik Pitkänen* Helsingistä sekä varajäsen *J. F. Talvia* Kiikasta,

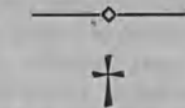
v. 1924 valitut: *Lauri Vainola* Hausjärveltä, *Alice Vesterlund* Porvoosta sekä varajäsen *Emil Mattila* Kotkasta,

v. 1925 valitut: joht. *E. J. Pesonen* ja op. *J. K. Palomaa* Turusta sekä past. *K. A. Nyman* Vaasasta.

Kokouksen lopuksi selosti hra *J. Sundberg* „*K. O. Malmin patsasrahaston*“ hyväksi toimeenpannun varojenkeräyksen tulosta. Patsaskomitea on tähän mennessä saanut vastaanottaa n. 40,000 mk. Luonnos muistopatsasta varten taiteilija *J. F. Talvian* muovailemana on asiaintuntijain hyväksymä, eikä nähtävästi ole mitään estettä muistopatsaan valmistumiseksi määrätynä aikana kesällä v. 1926. Patsaan paikasta on neuvottelut aloitettu. Puhuja kiitti kaikkia, jotka ovat rahainkeräystä näin ilahuttavassa määrin avustaneet.

Lopuksi kiitti puheenjohtaja kaikkia vuosikokoukseen saapuneita edustajia toivottaen menestystä Liiton ja sen haaraosastojen toiminnalle.

Kokouksen kiitokset puheenjohtajalle esitti neiti *Siiri Talvia*.

Sulo Vuokko

Lehtemme viime numerossa kerrottiin jo lyhyesti, että k.m. puunveistäjä *Sulo Vuokko* lyhyen, mutta ankaran munuaistaudin murtamana kuoli yöllä maalisk. 15 päivää vasten Helsingissä.

Sulo Vuokko (ent. Will) on syntynyt Mäntsälässä helmik. 27 p. 1882. Turun k.m. koulun läpikäytyään muutti hän Helsinkiin opiskelemaan kuvanveistoa Ateneumissa. Sieltä päästyään antautui hän kivenveistäjäksi. Hän työskenteli Helsingissä, Lappeenrannassa sekä vuolukivilouhimolla Juukassa. Sieltä hän joutui töihin Pietariin ja Moskovaan viipyen Venäjällä jonkun aikaa. Venäjältä palasi hän takaisin Helsinkiin, jossa asui kuolemaansa asti. Kerran sai hän Auttajayhdistykseltä matkarahan, jolla matkusti lisäammattiopeutusta saamaan Ruotsiin ja Norjaan.

Vuokko-vainaja kuului maamme kehittyneimpien ja huomattavimpien kuuromykkäin joukkoon. Hän

oli etevälähjainen, laajatietoinen kuuromykkä sekä verrattain runsailla taiteellisillakin taipumuksilla varustettu. Myöhemmällä iällään antautui hän yksinomaan puunveistoalalle. Sekä kiveä että

puuta veisti hän onnistuneesti ja oli taitava ammatissaan. Vuokko nautti yleensä suurta luottamusta toveripiirissään. Toveriensa lähettämänä hän m.m. edusti Suomen kuuromykkäikansainvälisessä k.m. kokouksessa Belgiassa 20 v. sitten. Ensimmäisen pohjoismaiseen k.m. kokoukseen Köpenhaminassa v. 1907 otti hän myös osaa. Näillä ul-

komaanmatkoilla oppi ja näki hän paljon uutta, mikä tietysti rikastutti hänen henkistä näköpiiriään. Siksi hänet oli valittu myös moniin luottamustoimiin Helsingin k.m. yhdistyksessä. Hän oli monet vuodet sen johtokunnan jäsen. Hän oli sen näytelmäseuran, urheiluseuran y.m. alaosastojen johtavia henkilöitä. Myöskin kuului hän monet vuodet Suomen Kuuromykkäin Liiton Keskushallitukseen. Vuokko jätti toveripiiriinsä tyhjän sijan, jota kauan tunnetaan. — Viime vuosina muuttui vainajan terveys heikoksi. Kuitenkin tuli kuolema äkkiä, odottamatta.

Vainajan ruumiin siunasi past. Nyberg Marian sairaalan hautauskappelissa maalisk. 21 p:nä suuren kuuromykkäjoukon läsnäollessa. Suomen K.m. Liiton keskushallituksen, Helsingin k.m. yhdistyksen ja sen alaosastojen puolesta laskettiin arkulle kukkia. Herrat Sundberg ja E. Karilas puhuivat. Ruumis vietiin seuraavana päivänä Malmin hautausmaalle haudattavaksi. Pitkänäperjantaina pidettiin Vuokko-vainajan kuoleman johdosta surujuhla Helsingin k.m. yhdistyksessä, jolloin vainajan omaiset tarjosivat kahvia. — Suremaan vainajaa jäi äiti sekä sisaret perheineen.

Kuinka K.m. lehti lukijaansa vaikuttaa?

Minä, joka jo hyvänjoukon toistakymmentä vuotta sitten päätin kouluni maamme pohjoisimmassa oppilaitoksessa, häpeä kyllä, en ensinkään sen jälkeen ole viljellyt K.m. lehteä, vaan kaikkea muuta, pikemmin kuuromykkäin alaan kuulumatonta. Nyt kuin ihmeen kautta päästyäni käsisiksi K.m. lehteen en vaitiololla voi sivuuttaa sen tuomia tunteita maalaiskuuromykkäin yksinäiseen, ilottomaan elämään. Siispä kerron vähä-

sen, vaikei kynä näin ensikertalaisena ota oikein luistaakseen.

Meninpä kerran tässä syksymmällä tapaamaan erästä toista kohtalotoveriani, joka muuten asuu samalla kyläkunnalla, joskaan ei aivan naapurina. Näytti olevan jotain sellaista pöker. . . , kun ei edes toimitettu istuinsijaa, vaan kävi isäntä kiireenkaupalla penkomaan muuatta peräloukkoa ja emännällä oli silmät niin sirrillään. Luulin ehkä sattuneen jonkun harvinaisen ja ymmärrettävän perhetapahtuman. Niin ei kuitenkaan ollut, vaan Kalle (puheena olevan nimi), sieltä toikin eteeni kantamuksen K.m. lehtiä ja oli niin toimessaan, että aivan tahtoi huvittaa. Löydettiin se sitten joku jakkarakin istuimeksi. Hauska satuma todellakin! Ei kuulu Kallekaan isosti ennen nähneen tällaisia omia äänenkannattajiaan, vaikka hänen elämänsä kaari jo onkin saartumassa laskuunpäin. Vaan kummakos tuo jos yksinkertainen maatyöläinen suuren lapsilauman ympäröimänä ei saakaan tilaisuutta kirjallisiin harrastuksiin. Mainittakoon vain sivumennen, ettei se ole muuta kuin jokapäiväistä taistelua olemassaolon puolesta. Tosin me molemmin nyt viimeaikoina ollaan päästy sinne „puulaakin puolelle“, toinen toiseen sahalaitokseen, toinen toiseen, mutta ehkä sinnekin vaan, ainakin minä tilapäisenä.

Niin, niistä K.m. lehdistähän se puhe alunpitiäen oli. Näitä oli kohtalotoverini saanut pastorin välityksellä käydessään naapurikunnassa L-gassa k.m. jumalanpalveluksessa joitakin viikkoja ennen käyntiäni. Kiitollisuudenvelka muistuu mieleeni heille molemmille kun näin sain tietooni K.m. lehden osotteen. Nyt niitä tulla laskettaa minullekin oikein koko vuosikerta, joskin muuten vaan „rouvan“ nimiin. Sillä sellainen se minulla, vaivaisellakin, jo on, muuten niin toprakka, iettä saisi olla vähän lauhkeampi. Neuvoteltiin sitten siitä jos minäkin sais in ne viimeiset vuosikerrat joko lainata luettavakseni, tai kokonaan ostaa, koska kuuluttiin ne jo luetun. Oltiin sitä mieltä, että joudan ne maksaa, huolimatta siitä, että monet jo olivat kaksinkertaisina kappaleina ja piti hän se tehdä. Taisi lehden tilaus ja yleensä hartaushetkellä käynti pakata kukkaroa litistämään. Luonnollistahan se on.

No mitäs muuta kuin kaikkea hyvää ne lehdet tarjosi tähän pitkälliseen pimeyteen. Ihmissyydessä tehty työ kuuromykkäin keskuudessa on suuriarvoista. Sellaista on esim. tämänkin Kuuromykkäinlehden kautta tehty työ, jossa opettajien loppumaton kärsivällisyys on meille vielä aikuisinakin ilmenemässä neuvon ja hyvän elämän tärkeiden teroittajana. Nämä lausumani sanat jo osaltaan kumoavat sitä väitettä, mikä erään huomattavan puhujan Viipurin K.m. yhdistyksen 25-vuotisjuhlassa pitämässä puheessa ilmenee, että muka työ kauttaaltaan, olipa sitte henkinen tai ruumiillinen, olisi yhden ja saman kunnian arvoista. Aistivallisen hyväksi tehty työ on mielestäni kai-

kesta muusta edelläkäypä. En osittaisena työväenperiaatteiden seuraajanakaan sitä muuhun voi rinnastaa.

Heräsi ikäänkuin halu päästä muuhun kuuromykkäin maailmaan, heidän kanssaan yhteistointintaan, sillä ei tämä yksinäinen elämä ole otollista. Miten olenkaan kuin hehkuvilla hiilillä katsellessani kuvia Viipurin kuuro, yhdistyksen 25-vuotisjuhlasta, Hämeenlinnalaisista, Rauhanmäen kokouksesta ja sarja tultuja nimiä!! Untako tämä on? Ei! Se on vaan tämän lehden tuomaa tunnelmaa.

Ruukki 8.2.25. O. V. Alikoski.

John Sundbergin 50-vuotispäivä.

Herra Sundberg sai täyttävänsä 50 v. viime maalisk. 26 p:nä monia ystävyiden ja kunnioituksen osoituksia sekä koti- että ulkomailta. Toisessa paikassa lehteämme kerrotan jo siitä juhlasta, mikä edellisenä iltana, Marianpäivänä pidettiin Helsingin k.m. yhdistyksessä, jolloin hänen kuuromykkä-toverinsa koko maasta esittivät hänelle onnitelunsa ja muistolahjansa. Varsinaisena syntymäpäivänään sai hän sitten suuret määrät kukkia, lahjoja, kirjeitä, säikösanomia y.m. läheltä ja kaukaa. Ulkomailta lähetivät hänelle onniteluita m.m. *Tanskasta*: Köpenhaminan k.m. yhdistys, hra Karl Becker rouvineen, pastori Jørgensen, taiteilija Viggo Hansen rouvineen hra Jarlnaes, johtaja Forchammer, neiti I Naestved Fredericiasta. *Norjasta*: Osion k.m.y:n puheenjohtaja Fleiseher, Bergenin k.m.y., hra Henning Dahl, Holmesträndin k.m. koulun johtaja Björset, pastori O. Rustad, k.m. opettaja Joh. Berge ja Torndhjemin k.m. y. Trondhjeminä, opettajat Heiberg Hammarista ja nti Sigrid Kolstad Moelvenista. *Ruotsista*: k.m. koulun johtaja Joh. Bergqvist, past Malmer ja opett. Malmlundh Lundista, hra Knut Hässler rouvineen, Kellgren rouvineen, neidit Holmgren ja Hallberg Tukholmasta sekä ent koulutoveri Beata Andersson ja k.m.y:n puheenjohtaja Steifert Malmöstä.

Kotimaisista onniteluista mainittakoon Kuuromykkäin Auttajayhdistyksen keskushallituksen; Jyväskylän, Mikkelin, Oulun, Kuopion k.m. koulujen opettajakunnan Lappeenrannan, Vaasan, Porvoon, Turun, Jyväskylän k.m. yhdistysten; Ebba ja E. J. Pesosen, Naema Helsingiuksen ja Anna Nyströmin Turusta, pastori ja rouva K. A. Nymanin, Aina Forsbergin Vaasasta, Julia Stadiuksen Helsingistä, Maiju Kahelinin Jyväskylästä, Olga ja Kaarlo Aulangon ja Maija Niemisen Salosta, Pelastusarmeijan johtajan, neiti Lönnforsin Helsingistä, vaivashoidon ent. tarkastaja G. A. Helsingiuksen Lohjalta, johtaja Puromiehen Helsingistä, Helene Arrheniuksen Turusta, neiti Saimi Taxelin ja Ingrid Lönnbergin Hyvinkäältä, Elisabeth Elfingin Oulusta, rouva Meri Kahvan Mikkelistä, rouva Linda Sagulinin ja nti Matilda Forsmanin Loviisasta, Linda Aschanin Porvoosta j.n.e.

Sen lisäksi sai hra Sundberg ystäväiltään paljon lahjoja, m.m. taiteellisesti tirasta taotun hedelmämäljan „kasvasuäidiltään“, tohtorinna Kyhlbergiltä ja hänen perheeltään Ruotsista, kaksi komeaa kristallimaljaa työtovereiltaan Siemens & Schuckertin liikkeestä, kirjoja, kuvateoksia y.m.

Kaikkissa meille saapuneissa Ruotsin, Tanskan ja Norjan Kuuromykkäin lehdissä on julkaistu elämäkerrallisia tietoja ja ystävällisiä kirjoituksia hänestä sekä huomautettu siitä asemasta, mikä hänellä on yhdyssteenä pohjoismaisten kuuromykkäin keskuudessa.

Kesäisiä muistoja Skandinavian matkalta.

Tukholma.

Nyt tässä yksitoikkoisessa harmaudessa ja talvettomuudessa tulee väkisinkin mieleeni kaikki viimekesäiset ihanaat elämykset. — Se vasta kesä oli, ainakin minulle, joka sain kaupan kyteneen kaipaukseni täyttymään. Pääsin nimittäin huokealle matkalle Skandinavian Trondhjemin kokouksen yhteydessä. Onhan Suomen kuuromykkillä ollut ennenkin tilaisuus pistäytyä Tukholmassa, nimittäin v. 1912 k.m. kongressiin, mutta silloin ei minulla halustani huolimatta ollut tilaisuutta. Mutta nyt tuli toinen siunattu tilaisuus ja sen yhteydessä pääsin siite matkustamaan sekä halki Ruotsin että halki Norjan. Ja niitä ihania elämyksiä nyt tässä tahdon vähän verestää. Ehkä on monta, joita ne ehkä voivat huvittaa. Monihan itekin mielellään lähtisi sille matkalle, mutta se meidän huono rah-arvo on esteenä.

Historia on minun mieliaineitani aina ollut. Ja meidän maamme historia liittyy niin läheisesti Ruotsin historiaan kun olemme olleet Ruotsin kanssa 700 v. ajan yhdessä. Melkein kaikki historialliset kertomukset koskettavat sitä aikaa, jolloin Ruotsi ja Suomi kuuluivat yhteen. Mieleissäni aina kummittelivat vanhat Ruotsin kunninkaat, heidän hovinsa ja heidän hautansa Ritariholman kirkossa Tukholmassa. Kummitusjuttujakin olin siitä kirkosta lukenut. Ei siis ihme, että kaipaus vei sinne, mistä olimme saaneet ensiksi kristinuskomme ja toiseksi sivistyksemme alun.

Ilmeelliseltä siis silloin tuntui, kun laivan kannella seisoin eräänä ihanana heinäkuun aamuna Tukholman saaristossa ja odotin Tukholmaa näkyville. Laivasta oikealla näkyi ensin Manillan kuuromykkäin koulu tuuhean metsäisen vihannan keskellä. Samalla sivulla sijaitsee pari ruotsalaisten prinsien palatsia, Skansen ulkoilmamuseoineen, Hasselbacken'in ravintola, Pohjoismaiden museo y.m. nähtävyyksiä ja huvittelupaikkoja. Satama teki hyvin sivistyneen vaikutuksen komearyhtisine poliiseineen. Hieman yläpeää oman arvon vivahdusta kaikesta huolimatta huokui vastaan meille, entisestä Ruotsin vasallivaltiota tulleille. Ymmärsin heti, että tässä on meidän entisten isäntiemme pääpaikka. Pienuteni ei kuitenkaan minua hävettänyt, vaan nostin nokkaani hieman pystymään kun löysin Suomen kielenkin olevan edustettuna Tukholman arvoisassa tullikamarissa. Viimeisenä se tosin oli kymmenkunnan muun kielen alla, mutta olihan kuitenkin. Ymmärsin olevamme vähän sentään niinkuin pientilallisten arvossa ollessamme itsenäisen Suomen kansalaisia entisen isäntämme kartanossa. — Noh, kaikki meni hyvin, mutta voi kauhistus! Kyllä Tukholma kyytiä antaa meille maamoukille. Oman arvon tunne katosi kauvaksi kun sai henkensä edestä paeta Tukholman katujen yli päälle-karkaavia autoja pakoon. Autot vilisevät siellä milrei salaman nopealla vauhdilla ja sitten vielä sivuuttavat toisensa aivan toista puolta katuja kuin hyvässä Helsingissä. Ja kun henkensä kaupalla pääsi mah-tavan kadun yli juoksemaan, niin sai katsoa nyt, että osasi väistää vastaan tulevat nekin toiselta puolen kuin mi-hin oli tottunut. Ei siinä paljon ollut aikaa ihmetellä eikä katsoa töllistellä. Kyytiä antoi meille Tukholma! Kiittää saamme, ettei sentään pahemmin kolhinut. Vai tahtoiko se näyttää vaan sitä korkeata kulttuuriaan. Sitä olen „fundeerannut“. Kulttuuri siellä on korkeampaa ja ehkä hiukan mahtipontisempaa kuin meillä täällä hitaiden hämäläisten maassa. Se täytyy tunnustaa. Siitä ei miinhinkään pääse. — Kuuromykät kyllä ottivat meidät vastaan omassa yhdistyksessään. Vastaan tulivat puoli tiessä, kun jo pahimmat paikat olimme kaduilla sivuutta-neet. Siellä sitten hyvänä pitivät, syöttivät ja juottivat, kuten kuuromykkäin tapana on joka paikassa, missä saavat naapurimaansa kuuromykkyä vieraikseen. Sitten menimme ihmettelemään kaupungin nähtävyyksiä. Ensін

osui tiemme silhen minulle niin tärkeään Ritariholman kirkkoon. Se oli lukossa, mutta sinä päivänä, nimittäin torstaina, se kyllä oli auki myöhemmin. Sillä välillä meimme ihmettelemään uutta kaupungin taloa. Se oli kyläläkin suuremmainen ihmeteos, mutta nykyaikaisena se ei minun mieltäni niin kiinnittänyt kuin Ritariholman kirkko vanhoine luineen ja kuuluisuksineen. Sinne sitten takaisin menimmekin ja pääsimme sisään. Nyt rupesin oikein perusteellisesti tekemään tuttavuutta Kustaa II Adolfin, Kaarle XII, Kustaa III y.m. suuruuksien kanssa. Erik IV ja Juhani III hautaa eisin, mutta en vaan päässyt selvytteen missä se oli. Vaasa-suvun hautaholvin kyllä löysin ja otaksuin niidenkin siellä päin olleen. Perusteelliset tutkimukseni ja tuttavuuksien tekoni täytyi kuitenkin pian keskeyttää tuossa tomulta ja unmehtuneelta ilmalta tuoksuvassa vanhassa kirkossa, kun matkan johtajat hoptuttivat pois. Oli vielä nähtävänä Suuri kirkko ja katseltava kuninkaanlinna y.m. ja illalla piti lähteä kello 7 jatkamaan matkaa. Tukholman vanha tori y.m. historialliset paikat jäivät näkemättä tällä kertaa. Kuljimme niin häätisesti sivu, että ei minulle jäänyt aikaa tarkastelemaan paikkaa missä mahdollisesti Kristian-tyranni entisaikaan mestasi niin paljon aatelisia. Linnan sisältä näkemättä jättäminen oli myös korvaamaton tappio, mutta paluumatkalla Skansenin näkeminen taasen korvauksia siinä. —

Tässä nyt lyhykäinen selostus suuresta Tukholmasta, jota meidän Helsingimme muistuttaa paljon muiden asiain puolesta, mutta ei sen hirveän ajojähdin, jota siellä kauduilla harjoitetaan. Itse Tukholmalaiset ovat siihen totuneet, mutta me olemme liian moukkia siihen; heti mukautumaan. Kaikki arvokkaisuus meistä siellä tyeten häviää ja ainakin minä muutuin koomilliseksi ja nauretavaksi raukaksi. Vaihtelevampi on Tukholman asema kuin Helsingin. Mälärin järvi antaa sille vaihtelua ja monet sillat tekevät sen hauskaksi, mutta kalliiksi se lysti siellä meikäläiselle tulee. Siellä kulutan päivässä sen, millä täällä tulen toimeen säästäväisesti eläen toista viikkoa. Maaseutu Ruotsissa tekee saman vaikutuksen kuin pääkaupunkikin. Kaikkialta huokuu korkean kulttuurin sievistävä, ahkeruutta ja puhtaata rakastava henki. — Toivottavasti mekin vähitellen pääsemme sille tasolle jos vaan saisimme rauhassa urastaa ja sivistyä. Meillä Suomessahan ollaan myöskin jo jokseenkin korkealla kulttuuritasolla, joskin on vielä paljo raakuutta.

Norjasta tahtoisin myöskin kirjoittaa, mutta sen historia ei ole minulla niin tuttua kuin Ruotsin ja siksi, vaikka Norjassa sainkin nauttia suurempaa ystävyyttä ja vieraanvaraisuutta, se jääköön, sillä Norjan tapahtumat ovat meille vieraampia kuin Ruotsin, vaikka kansan sydän siellä näkyy huokuvan mitä lämpimintä myötätuntoa meitä kohtaan. Sen huomasin siitä, että siellä minua ymmärrettiin. Jos ei aina puheita, niin kuitenkin kirjoitusta, mutta Tukholmassa ei näynty olevan edes halukkaita ollenkaan ottamaan selkoa minun ruotsistani. Kohauttivat vain olkapäitään. Vaikka minä 19 vuotta olen jankannut päähäni yksityisesti ruotsia, niin se oli nöyryyttävää, että ei arvoisa Tukholma korvaansa minulle kallistanut, vaikka norjalaiset hyvän hyvyttään ymmärsivät siitä niin mainiosti kaikista ääntämisvirheistä huolimatta.

Nyt lopetan tämän muistelmaan matkastani naapurimaan pääkaupunkiin. Jos jatkaisin, niin ei loppua tulisi pitkään aikaan. Eikä nämä jaaritukset niin keuhuttavia ole, että niitä kannattaisi venyttää.

Ida Vanamo.

Ääni haudan tuolta puolen.

Julkaisemme seuraavan kauniin ja vakavan kirjoituksen, jonka k.m. rakas ystävä ja opettaja, rouva *Helena Luoma* eläessään lehdellemme lähetti. Se oli jotenkin sekaantunut paperien joukkoon, mutta löytyi se sieltä äs-

ken ja julkaisemme sen haudan takaisena tervehdyksenä rakkaalta vainajalta. Painukoon tämä vakava kirjoitus syvälle lukijamme mieliin herättäen raittiusharrastusta tänä aikana, jolloin juoppous uhkaa turmella monia kuuromykkiäkin.

Näin unta:

Olin seisovinani korkealla mäellä. Päivä oli kaunis, kevättalvinen. Hanki kannatti. Laaksoissa kimalteli jään peittämiä järviä. Tie, joka johti ylös mäelle, oli sileä ja puhdas. Siellä se haaraantui kahdelle taholle. Toinen meni loivasti laaksoon ja nousi sieltä toiselle kukkulalle, joka näytti ihmeen ihanalta. Sieltä häämöitti hautausmaa muistopatsaineen, ristineen, tummia ja valkoisia, isoja ja pieniä. Hautausmaan takana kohosi kirkko juhmallisena viheriää havumetsää vasten, missä lumi painoi oksia ja neulaset kimaltelivat niinkuin jalokivillä koristettuina.

Toinen tienhaara johti jyrkkänä, ylen liukkaana alas toiseen laaksoon. Minä katselin sitä; kauhistuin. Tuon laakson pohjalla oli kuilu, jossa oli vuolasta vettä. Ja se kiilti sieltä niinkuin musta, kiemurteleva, väijyvä käärme. Kuulin jonkun sanovan: „ainahan se noin mustana tuolla kuilussa kiemurtelee, tuo peljättävä, paha virta.“ Huomasin, etten ollut yksinäni. Väkeä oli kokoontunut mäelle ja lisää tuli. Heillä oli suksia, kelkkoja ja luistimia. Ymmärsin, että he tulivat huvittelemaan. — Ajattelin minäkin: „Sepä on hyvä! Iloinen on nuoren mieli. Iloitkoon! Reipastukoon! Onhan täällä hyvä mäki kirkolle päin.“ Mutta huomasin kauhukseni, että vaarallista jyrkännettä päin moni meni, että aivan kuiluapain moni laskea huristi. Kuulin heidän nauravan ja leikkiä supattelevan: „Tämähän mäki mainio! Koetetaan! Mennään puolitiehen vain ja palataan taas!“ — Ja niin sitä mentiin. Muutamat palasivat, mutta kummallisen näköisiksi he olivat muuttuneet: kasvot kalpeina, punottavina, pöhöttyneinä, polvet tustisten, horjuen, koko ruumisen väristen. Puhe kävi sammaltaen, ilo oli kadonnut, viha leimus silmistä, nyrkillään he äskeisiä ystäviä uhkailivat. Toiset eivät pysähtyneetkään. Nakkautuivat kelkkaan uudelleen ja laskeusivat uudestaan kuilua kohden, yhä kauemmas vain. Toisiaan he työntelivät pois tieltä syviin ojiin, joista nousivat likaisina, repalaisina. Moni jäi kevätrappakkoon makamaan kohta, niiden joukossa aivan nuoriakin, parokuvia lapsirakkojakin. Kuilun pohjalta kuului hätähuutoja: — „Hukkuu! — Hukkuu! Me hukkumme kaikki!“ — Heräsin.

Uni on ollut kauhea. Koetin selviytyä, rauhoittua, mutta huomasin, ettei tämä ollut niin untaakaan. Se on kamala totuus. Kuilu vaanii meitä. Vuolas virta uhkaa niellä meidät. Sen nimi on *juoppous*, ja sen uhrin ovat monet. Juoppouden alku näyttää kyllä viattomalta huvilta vain, mutta sen loppu on turmio. Se on Suomenkin kansan suurin vaara ja ansa nykyaikana.

Juoppous rumentaa ulkomuodon, pilaa terveyden, tylsyyttää älyn.

Juoppous lamauttaa työhalun, heikontaa työvoimat, köyhdyttää kaikki.

Juoppous raaistuttaa ihmisen sydämen, hävittää siveyden ja höllentää perhesiteet.

Juoppous turmelee tulevan sukupolven; juomarin lapset syntyvät heikkoina ja kasvavat kurjuudessa, onnettomina.

Juoppous vie rikoksiin, hirmutöihin ja viattomien eläintenkin räakkäämiseen.

Juoppous kuolettaa omantunnon äänen ja vie rotta sielun Jumalasta.

Raamattu sanoo:

Synti on kansan turmio.

* * *

Vältä juoppoutta! Älä ota ensimmäistäkään lasia väkijuomia! Ole ehdottomasti raitis!

Vältä huonoa seuraa, huonoja huveja, raakoja, juopottelevia ja epäsiiveellisiä ihmisiä!

Etsi kunnan ihmisten, hyvien ystävien seuraa!

Tee työtä ahkeraan ja ilolla! Harjoita urheilua ja opi huomaamaan luonnon kauneutta!

Älä tuhlaa rahojasi; säästä nuorena vanhain päivien varalle! Älä tupakoi! Syö mieluummin voimakasta ja terveellistä ruokaa!

Viljele Jumalan sanaa! Ala päiväsi Jumalaa rukoilemalla ja lopeta se kiittäen Häntä. Muista: Jumalan silmä seuraa sinua aina ja kaikkialla!

Muista esirikouksella myös juoppouteen vajonneita ja heidän omaisiaan! Juoppo on onneton ja halveksittu; auta häntä sinäkin, jos voit!

Uudistan vieläkin sinulle Raamatun vakavat sanat kauniine lisäyksineen:

„Synti on kansan turmio, mutta vanhurskaus korottaa kansan.“

Helena Luoma.

Norjan Lapista.

Pohjois-Norjan k.m. matkapappi, past. O. *Rustad* kävi viime kesänä Norjan Lapissa virkamatkalla. Hän tapasi siellä m.m. 3 ihmeellistä lappalaiskuuromyökkää. Hän kertoo heistä seuraavaa.

Ensimmäisen kuuromyökan kanssa ei pastori voinut keskustella paljon ollenkaan. Tämä k.m. on ollut mielisairaalassa jonkun ajan ja äsken vasta päässyt sieltä pois. Pastori viittasi hänelle taivaaseen päin ja selitti hänelle, että siellä on Jumala, ja että Jumala on hyvä. Mutta k.m. pudisti päätään ja näytti taivaaseen päin, ettei siellä mitään ole; ei hän ole Jumalaa nähnyt. Pastori

koetti varoittaa häntä pahoista kiusauksista viittaamalla hänelle selvästi. Mutta silloin k.m. rupesi viittaamaan aivan sekavia ja hulluja asioita. Lopuksi antoi pastori hänelle tupakkaa. Siitä tuli k.m. kovin iloiseksi, sillä hän oli koko ajan pyytännyt tupakkaa papilta. Pastori ja k.m. erosivat hyvinä ystävinä.

Sitten meni pastori toisen k.m., vanhahkon naisen luo. Hän oli tuntureilla lehmiiä paimentamassa ja lypsämässä. Pastori oli tavannut hänet jo muutamia vuosia aikaisemmin. Silloin oli hän juossut piiloon. Mutta nyt hän pysyi rauhallisesti paikoillaan ja katsoi tarkkaan, mitä pappi viittasi. Kirjoitusta hän ei osannut lukea. Mutta viittomakieltä hän ymmärsi ja kertoi jälkeensä kuulevalle toverilleen, mitä pappi oli opettanut.

Kolmas kuuromyökkä asui noin ½ tunnin matkan päässä, metsän ja suon takana. Pappi löysi hänet makaamasta erään heinätallin lattialla. Pappi ihmetteli kun k.m. makasi kovalla lattialla ja kysyi miksi hän ei nukkunut vuoteellaan asuinhuoneessa. K.m. vastasi: „tässä on niin hyvä nukkua kun saa pitää ovenkin auki; on kuin nukkuisi ulkona, vapaassa, puhtaassa ilmassa.“ Pastori puheli tämän miehen kanssa kauan ja antoi hänelle lopuksi Herran ehtoollisen siellä korkean tunturin huipulla.

Rahankeräys K. O. Malmin muistopatsaan hyväksi.

Hjalmar Smeds, Lapträsk N:o 84, Smk 110; Birger Lundqvist Tammisaari n:o 110 Smk. 65; Elna Häggman, Maksmo n:o 137 Smk 10; 10 kpl Malmin rintakuvaa ä 50 mk kpl. Smk 500; Viipurin k.m.y. Smk 130; Tunte-maton Smk 5; rouva Albrecht Helsinki Smk 10; Martti Markkula Kangasala n:o 669 Smk 60; Jaakko Ukkola Haukipudas Smk 25, n:o 837; Huvi Lehtonen Herrala n:o 796, Smk 10; Meri Kahva, opettajatar, Honkajoki n:o 649, Smk 110; Fiina Koskinen, opettajatar Mikkeli 514 Smk 50; Arvi Koskinen, opettaja Jyväskylä n:o 535 Smk 40; Gabr. Närhi, opettaja Jyväskylä n:o 540 Smk 5; Hilda Hyytiäinen, opettajatar Jyväskylä n:o 541 Smk 10; V. Sirola, opettajatar Jyväskylä n:o 534 Smk 15; J. K. Palomaa, opettaja Turku n:o 502 Smk 80, Mikko Eskola, Laihia n:o 633 Smk 105; Jyväskylän Kuurom. yhdistys Smk 25; Oskar Kuusisto, Ylistus n:o 730 Smk 166; Lydia Maunula, Uusikylä n:o 670 Smk 252:50; Elli Makkonen, Kallistahti n:o 667 Smk 35; Alma Hilunen Piek-sämäki n:o 612 Smk 83; Iivar Savolainen, johtaja Mikkeli n:o 511 Smk 100; Antti Jokelainen, Kuopio n:o 615 Smk 54; Kuurojen koulu, Kuopio n:o 612 Smk. 237:50; J. V. T kerääjä, Sama n:o 611 Smk 34:75; Kuurojen Yh-distys Hämeenlinna n:o 621 Smk 35; Amat. Perä Ruovesi n:o 674 Smk 111; Laina Järvinen, opettajatar, Mikkeli n:o 517 Smk 25; Tunte-maton n:o 70 Smk 50.

U R H E I L U O S A S T O

Kuvaus KUL:n hiihtomestaruuskilpailuista.

Viipurin Kuromykkä-Urheilijat saivat järjestääkseen mestaruuskisat, jotka pidettiin maalisk. 15 p:nä Viipurissa Pantsarlahden jäällä. Ilma oli mitä parhain, kuitenkin ei keli ollut sellainen kuin oli toivottu. Edellisenä päivänä satoi aika runsaasti lunta. Talvi oli omituinen lumen myöhäisen tulon vuoksi. Se ehkä on vaikuttanut monissa piireissä hiihtourheiluun lamauttavasti. Osanottajia oli ilmoittautunut vähemmän kuin toivottiin, lukuunottamatta Kymnlaakson ja Turun piiriä.

Kilpailujen oli määrä alkaa klo 9 ap. kuten virallisesti ilmoitettiin, mutta jostain syystä saatiin odottaa tunnin verran. Toivottavaa olisi, että aina niin arvokkaat kilpailut kuin mestaruuskilpailut suoritettaisiin aikanaan ja täsmälleen jo edeltäpäin laaditun ohjelman mukaan ja että palkintotuomarit ovat tehtävissään valmiit. Myöntää täytyy, että kilpailujärjestely on vielä alkeellisella järjestyksellä seuralla. Jos kerran järjestetään sellaiset kilpailut ja ellei järjestävällä seuralla ole kykyä palkintuomarien tehtäviin, on ylijohdo heti uskottava jonkun kuulevan huostaan, joka helposti saattaa järjestelyt mahdollisimman tyydyttäväksi.

Ohjelma aloitettiin ensin naisten 3 km:n hiihdolla. Osanottajia oli vain kolme. — Poissa olivat viime vuosina loistokunnossa olleet neitokset. Mikähän on syynä? Ei suinkaan merkitse koko kilpailu mitään, jos saadaan nähdä joka vuosi vain kaksi tai kolme kilpailemassa. Runsaampi osanotto vaikuttaa innostuttavasti. Eikä suinkaan saa ajatella, että ehtona olisi jokaisen saada palkinto. — Se on rehellisesti ja oman vointinsa mukaan kunkin saavutettava. Sittenhän näkee, kuinka paljon kukin on muistanut harrastaa urheilua. Toivon, että tulevina talvina nähtäisiin vähintään 8—10 osanottajaa reippaina lähtöviivalla. Silloinhan se jo jotakin merkitsee. —

Lähtömerkin saatua porhalsi viime vuoden mestari neiti Lydia Fagerlund etummaisena, kintereillänsä rva Lydia Tapper „Tähdestä“. Nämä kaksi herättivät hyvällä hiihtotyylillään yleisen huomion. Tapper on parantanut tyyliänsä viime vuoteen verraten aika hyvin. Muille hyvä esimerkki. Fagerlund ylivoimaisena voitti nytkin mestaruuden jo toisen kerran.

Tämän jälkeen asetuivat pojat vakavina lähtöviivalle. Siinä oli niitä, joilla oli päämääränä 20 km:n hiihtotäival, toiset (ikämiehet 10 km) ja loput, jotka tarkoittivat 10 km:n joukkuehiihtoa. Ikävä kyllä, oli ikämiehiä vain kaksi osanottajaa. Missä olivat viime vuoden kuuluisuudet Vänni ja Koskela? Muuten ei ole ollut Tampereen, Jyväskylän ja Kuopion piireistä ketään osanottajaa. Toivottavaa olisi, että kaikki piirit vointinsa mukaan ovat aina edustettuina mestaruuskilpailuissa. Lähtöviivalla oli siis kaikkiaan 18 osanottajaa. Läheittäjä ei onnistunut tehtävissään. Se aikaansai sekavuutta niin hyvin ajanottajien kuin myös hiihtäjien keskuudessa. Tapaus on on toisille varteen otettava vastaisuudessa. Kuitenkin

tällä kertaa itse hiihto meni mukiin. Ensimmäisellä kierroksella oli johdossa, „Valppaan“ Heinonen, kantapäällään „Tähden“ Tapper, monivuotinen hiihtomestari. Rata oli 2 ½ km:n pituinen ja melkein hevostadon tapainen. Jo ensimmäisen kierroksen toisessa käänteessä Tapper sivuutti Heinosen ja siten alkoi painella omaa vapaata menoaan. Hiihtotyylillä oli tasainen ja vauhti jotenkin hyvä. Kierros kierrokselta alkoi rako suureta Tapperin ja toisten välillä. Oli helppo seurata kilpailua ja vertailla kunkin hiihtäjän sijoittautumismahdollisuuksia. Viimeisinä lykkivät molemmat ikämiehet, veljekset Johan ja Fabian Mattila. Helsinkiläinen oli etummaisena aina viimeiseen kierrokseen saakka, jolloin kotkalaisen onnistui ottaa kiinni ja sivuuttaa, siten voittaen mestaruuden. Tämä oli ehkä kilpailujen huvittavin puoli. 10 km:n ratketessa oli ensimmäisenä Tapper ajalla 44 m. 50 s. Toisena oli turkulainen U. Lehtimäki ajalla 46 m. 24 s. Ansaitsee vielä mainita, että Lehtimäki, ollen epäonnistuneessa lähdössä jäänyt melkein viimeiseksi, oli päässyt niin kunniotettavalla toisella tilalle. Kolmantena Heinonen 46 m. 51 s., sitten Villanen, ennen aikaan kuulu pitkän matkan juokseja, 47 m. 25 s. jne.

On valitettavaa, että pojat ottavat tavakseen jollain teko-työllä keskeyttää kilpailun. Kunniakasta oli hiihtää loppuun, kun kerran ovat siihen lupautuneet. Pitkänmatkan hiihtäjät jatkoivat hiihtoansa. Ja niiden luku sitten vähitellen supistui 6:een, jotka jaksoivat hiihtää loppuun. Tapper pysyi johdossa, mutta viimeisiä edellisessä kierroksessa Lehtimäki lykkäsi murhaavan kovaa ja oli melkein tappamaisillaan Tapperin. Yleensä luultiin jo Lehtimäen vielä sivuuttavan. Mutta liiallinen ponnistelu lienee haitannut. Tapper voitti mestaruuden varmasti jo neljännen kerran. Toisten sijoittautumisesta ei ole erikoista sanottavaa. Samassa järjestyksessä pysyivät he nytkin kuin 10 km:n ratketessa. Tulkoon kuitenkin heidänkin tulokset mainituiksi toivossa, että kilpailijat aina vastaisuudessa parhaansa mukaan yrittäisivät loppuun asti. Tulokset olivat seuraavat:

Naisten 3 km:n hiihto.

I p.	Lydia Fagerlund, H:gin K. V.- ja U-seura	15 m. 44 s.
II „	Lydia Tapper, Kymnl. K.U.s. „Tähti“	16 „ 29 „
III „	Jenny Höglund, Viipurin K.-Urheilijat	18 „ 27 „

Ikämiesten 10 km:n hiihto.

I p.	J. Mattila, Kymnl. K.U.s. „Tähti“	57 m. 26 s.
II „	F. Mattila, H:gin K. V.- ja U-seura	57 „ 59 „

Yleinen 20 km:n hiihto.

I p.	E. Tapper, Kymnl. K.U.s. „Tähti“	1 t. 31 m. 57 s.
II „	U. Lehtimäki, Turun K.U.s. „Valpas“	1 „ 32 „ 18 „
III „	A. Heinonen, sama	1 „ 36 „ 32 „
4.	S. Kakko, Kymnl. K.U.-s. „Tähti“	1 „ 38 „ 41 „
5.	N. Lehtinen, sama	1 „ 41 „ 38 „
6.	T. Lumberg, sama	1 „ 45 „ 55 „

10 km:n joukkuehihto.

- I p. Kymnlaakson „Tähden“ I joukkue, edust. (E. Tap-
per, S. Kakko ja O. Liikkanen) yht. aika 2 t. 20 m. 51 s.
II p. Turun „Valppaan“ joukkue (U. Lehtimäki, A. Hei-
nonen ja E. Hollo) 2 t. 26 m. 14 s.
III p. Kymn. „Tähden“ II joukkue (N. Lehtinen, T.
Lumberg ja A. Ahonen) 2 t. 27 m. 23 s.
Kiertopalkinnon voitti „Tähti“ toisen kerran. Hiihdon

loputta tarjottiin kilpailujen osanottajille ja muille toimi-
henkilöille puuroa keskuskansakoululla.

Ilalla oli lopettajaisiltama palkintojen jakoineen. Oh-
jelma tosin oli oloihin nähden vaatimaton, mutta kuiten-
kin oltiin tyytyväisiä näkemimme.

Viipurilaisille lausumme kiitoksemme vieraanvaraisuus-
destaan.

Stapinois.

Katsaus KUL:n toimintaan 5 vuotisajalla.

Kuinka vanha on maamme kuuromyökkäin ur-
heiluharrastus, on vaikea mennä sanomaan, sillä
niihin aikoihin, jolloin alkaa julkisuudessa ilmes-
tymään ensimmäisiä tietoja kuuromyökkäin urheilu-
tuloksista, ei ylipäänsä niihin kiinnitetty niin pal-
jon huomiota, että olisi vaivauduttu pitämään kont-
rollia harjoitusajasta ja tuloksista, kuten nykyään.

Kaikessa tapauksessa voi varmuudella päätellä
että useat k.m. sitä harjoittivat jo silloin kun voi-
mailu ja urheilu vielä tepasteli maassamme lap-
senkengissä. Siihen viittaa useat tulokset, joita
saa lukea vanhoista kuuromyökkäin lehdistä. Mo-
net tulokset olivat siksi kunnioitettavia sen aikui-
siin oloihin nähden, että niiden saavuttajalla on
täytynyt olla takanaan melkoinen harjoitusaika.
Nämä tapaukset ovat kuitenkin niin harvoja että
niiden perusteella ei voi puhua mistään varsinais-
esta *kuuromyökkäurheilusta*. Sen aika oli tuleva
myöhemmin.

Urheilu oli 19:n vuosisadan lopulla maassamme,
kuten oli luonnollista, hyvin rajoitettua ja alkeel-
listä. Niinpä näkee sen aikuisissa k.m. lehdissä
tuloksia jos jonkinlaisista kilpailuista, joita nyt ei
enää juuri harrasteta. Usein näki niissä jonkun
k.m. nimen ensimmäisten joukossa. Tämä on omi-
aan osoittamaan että kuuromyökät jo silloin harras-
tivat urheilua. — Uskottavaa kuitenkin on että
he eivät sitä harjoittaneet mitenkään ruumiin hoi-
don kannalta ja sitä silmälläpitäen, vaan enem-
män „kumpi parempi“ ajatusta seuraten. — Esi-
merkki oli kuitenkin kuuromyökillekin annettu ja
ennenpitkää alkoi yhä useammin tulemaan tie-
toja urheiluvista kuuromyökistä. Lieneepä siellä
tällä kaikessa hiljaisuudessa järjestetty kuu-
romyökkäinkin välisiä kilpailuja.

Tämän vuosisadan alkupuolella sitten alkoi ur-
heilu saada varsinaisesti jalansijaa maamme kuu-
romyökkäin keskuudessa. V. 1904 perustettiin maas-
samme ensimmäinen k.m. V. ja U.-seura Helsingin
Kuuromyökkäin Yhdistyksen keskuuteen. Tälläkin
alalla, kuten monella muullakin, siis pääkaupun-
gin kuuromyökät kulkivat tiennäyttäjinä. Pian al-
koi maaseudulla syntymään sisarusseuroja ja näi-
den yhteisistä ponnistuksista oli seurauksena, että
koko maata käsittäviä k.m. urheilukilpailuja alet-
tiin järjestämään joka 3:s vuosi pidettävään yleis-
ten kuuromyökkäin kokousten yhteydessä. Vieläpä jär-
jestivät seurat usein välivuosinakin urhelukilpailuja.
Erikoisena urheiluinnotuksen herättäjänä ja kan-

nustimena on pidettävä Pohjoismaisia kuuromy-
kkäin urheilujuhlia, jotka järjestettiin joka toinen tai
kolmas vuosi, siten että toinen juhla aina sattuu yh-
teen Pohjoismaiden k.m. kongressin kanssa. Kil-
pailuja varten perustettiin kiertopalkinto, josta oli
oikeutettu kilpailemaan yksinomaan pohjoismaiden
k.m., siis Ruotsi, Tanska, Norja ja Suomi. Vaihtele-
valla onnella ovat nämä maat monta kertaa jo
ehtineet yhteen iskeä ja urheilutekniikan kehiti-
tyessä ovat ottelut kerta kerralta muodostuneet
yhä kiihkeämmiksi ja tulisemmiksi.

Saadakseen maamme k.m. urheiluelämän kehiti-
tymään oikeaan suuntaan, sellaisille laduille, jotka
takaavat että ei maamme k.m. urheilu laimene,
syntyi eräitten maamme k.m. urheilumiesten kes-
ken ajatus Kuuromyökkäin Urheiluliiton perusta-
misesta. Jonkun aikaa kysymystä pohdittiin sekä
pääkaupungissa että maaseudulla, ja niin kävi että
6. III. 1920 lausuttiin KUL:n syntysanat.

Hankkeen takana olevat miehet olivat tietoisia
yrityksen vaikeudesta. Liitolla tulisi heti akuus-
keleillaan olemaan suuria vastoinkäymisiä voit-
tavanaan. Ensinnäkin puuttui rahavarat, mikä ta-
vallisissakin oloissa on ollut määräävänä seikkana
kaikelle aatteelliselle toiminnalle ja joka nyt, näissä
vaikeissa oloissa, on muodostunut suorastaan vält-
tämättömyydeksi. Oli ainoastaan joku satamark-
kanen, mikä oli kerätty iltamilla ja juhlilla k.m.
urheilijain osanottoa varten Pohjoismaisiin k.m.
kilpailuihin. Se asetettiin nyt pohjarahastoksi ja
lisää toivottiin saatavan ensi tilassa jäsenmaksuilla
ja vapaaehtoisilla lahjoituksilla. Kuten kävikin.
Sitävastoin toinen seikka tuotti enemmän päänvai-
vaa. Nimittäin kysymys, mistä saada kyllin pä-
tevät toimihenkilöt Liittohallitukseen. Toivottiin
aluksi saatavan apua siinä suhteessa kuulevilta,
vaan petti se toivo. Sensijaan muodostettiin va-
kinainen Liittoneuvosto, johon tuli kuulumaan,
paitsi H:gissä asuvia Liittohallituksen jäseniä 1 jä-
sen jokaisesta jäsenseurasta maaseudulla. Näin
saattoi Liitto vaikeahkosta alusta huolimatta alkaa
säännöllisen toimintansa ja vuosi vuodelta on sen
asema lujittumistaan lujittunut, niin että se nyky-
hetkellä on suorastaan välttämätön keskuselin
maamme kuuromyökkäurheilijoille. Suurin an-
sio tästä lankeaa ehdottomasti Liiton puheenjohta-
jalle, hra Eino Karilaalle, joka väsymättömänä ja
lannistumattomalla innolla on suorittanut vaikean
työn koko 5-vuotiskautena.

(Jatk.)

**Suomen Kuuromykkäin Liiton tilit
v. 1924.**

Tulot:

<i>Jäännös v. 1923</i>	24: 63	
<i>Valtioapu Tili</i>	10.000: —	
<i>Jäsenmaksu Tili</i>		
vakin. jäsenmaksu tili	560: —	
vuosijäsenmaksu tili	412: —	972: —
<i>Kustannus Tili</i>		1.855: 95
<i>Sanomalehtien Tili</i>		
Kuuromykkäin Lehti	8.983: 50	
Tidskrift för Dövstumma	2.629: —	
Ilmoituksista	719: —	12.331: 50
<i>Joululehtien Tili</i>		
Dövt. Jul ja Kuurom. Joulu v. 1923	4.094: —	
Kuuromykkäin Joulu v. 1924	30.496: 90	
Dövstummas Jul v. 1924	6.364: 52	
Ilmoituksista	7.500: —	48.455: 42
<i>Pankki Tili</i>		12.550: —
<i>Korko Tili</i>		3.222: 38
	<u>Smk.</u>	<u>89.411: 88</u>

Menot:

<i>Kulunki Tili</i>		
vuokra, palkat, stipendit, y. m. ..	16.201: 17	
<i>Sanomalehtien Tili</i>		
Painokustannukset, postitus y. m.	25.318: 85	
<i>Joululehtien Tili</i>		
painatuskustannukset	18.004: —	
Lähetyskustannukset, kuvat y. m.	2.182: 20	
asiamiespalkkiot v. 1923	400: —	20.586: 20
<i>Pankki Tili</i>		27.282: 38
<i>Jäännös v. 1925</i>		23: 28
	<u>Smk.</u>	<u>89.411: 88</u>

Helsingissä 15 p:nä helmik. 1925.

Helmi Nyberg
rahastonhoitaja.

Me kaksi vain!

*Vastassa tie tuntematon,
me kaksi vain.*

*Ei viittaa tiellä, ohjattia,
puolella kummallain.*

*Vastassa koko maailma,
me kaksi vain,
yks' mielisyyden kullalla
tiemme kirkastain.*

O. V. Alikoski.

Tietoja kotimaasta.

— **Laina Järvinen 60. vuotias.** Huhtik. 10 p:nä täytti Mikkelin k.m. koulun opettaja neiti *Laina Järvinen* 60 vuotta. Hän on syntynyt Jyväskylässä, jossa myös kävi koulunsa, tyttökoulun ja seminaarin. Seminaarista pääsyyään tuli hän kansakoulun opettajattareksi Mikkeliin. Jonkun ajan kuluttua kiinnitti hän huomionsa Mikkelin äsken perustettuun kuuromykkäinkouluun ja valmistui käsitöitten opettajattareksi siihen. Neiti Järvinen on ollut k.m. koulunopettajattarena jo noin 25 vuotta ja tuona aikana opettanut sadoille kuuromykkäityöille tärkeän käsitöityöaidon sekä muitakin oppiaineita. Nykyään opettaa hän heikkolahjaisia oppilaita. Neiti Järvinen on kirjoittanut myös raamatunhistorian oppikirjan kuuromykkäille sekä julkaissut oman kaunokirjoitusjärjestelmän. Pyydämme lausua lämpimät onnittelemme vakavalle kuuromykkäin ystäväille ja opettajalle.

— **50 vuotta täytti** huhtik. 3 p:nä Jyväskylän k.m. koulun opettajatar, rouva *Olga Koskinen*. Rouva Koskinenkin on Jyväskylän lapsi, siellä syntynyt, siellä saanut koulutuksensa tyttökoulussa ja seminaarissa, josta sai päästötodistuksen v. 1897. Ja siellä hän ensikerran tutustui K.m. opetukseenkin jo seminaarilaisena. Oltuaan jonkun aikaa kansakoulunopettajana antautui hän kokonaan kuuromykkäinopetuslalle nuoren miehensä, opettaja Arvi Koskisen kanssa. Miehensä ollessa opettajana Mikkelin k.m. koulussa suoritti rouva Koskinen k.m. opettajatutkintonsa siellä hänkin. Sitten siirtyivät he molemmat opettajiksi Jyväskylän k.m. kouluun, jonka palveluksessa ovat monta vuotta olleet ja yhä ovat. Onnea!

— **Vähältä junan alle** oli helmikuun 14 p:nä jäädä ent. Turun kuuro. koulun oppilas Sylvi Salonen tullessaan työstään Hellaksen karamellitehtaasta, joka on Maarian pitäjässä Turun lähellä. Kulkiessaan Kaerlan ylikäytävän tienoilla radalla ei hän huomannut takaapäin tulevaa Toijalan postijunaa, joka sysäsi hänet syrjään, joten hän sai vaikeampia luunmurtumia ja muutenkin hän loukkaantui vaikeasti. Häntä hoidettiin noin kaksi viikkoa lääninsairaalassa. Sen jälkeen on hän ollut kotonaan Raunistulassa lääkärin hoidossa.

— **Viiipurista.** Helmikuun 22 p:nä, laskiaissunnuntaina, pidettiin viipurilaisten kuuromykkien huviretki Säinöllä, jossa asuva hyvä kuuromykkien ystävä, neiti Hilma Kronholm otti vastaa iloisin mielin. Tarjottiin heti vehnäkahvit. Sitte mentiin raitista ilmaa nauttimaan ulkosalle. Takaisin tultua annettiin maukas päivällinen, jolloin keskusteltiin, valokuvattiin ja leikittiin raitoisasti. Illan hämärässä tarjottiin taas kahvia leipineen ja palattiin kotiin tyytyväisin mielin. Se muisto säilyy sydämessä.

Sydämelliset kiitokset neideille!

Elviira Ampuja.

— **Taas kuuromykkä kuollut junan alle.** Maalisk. 6 p:nä jäi k.m. *Otto Kivin* Tenholan pitäjältä Uudellamaalla junan alle Lappvikin asemalla. Hän ajoi hevosella puita Tenholasta asemalle. Hänet vietiin heti junalla Hankoniemen sairaalaan, mutta kuoli siellä jo seuraavana päivänä. Vainaja oli koulua käymätön, mutta erittäin hyvälahjainen, etevä ja siivo mies. Joitakuita vuo-

sia sitten piti past Nyberg hänelle rippikoulua ja laski hänet H. p. ehtoolliselle. Vaikka hän ei osannut lukea, eikä ole ollut toisten k.m. kanssa ymmärsi hän hyvin viittomakieltä ja osasi selvästi sillä ilmoittaa ajatuksensa toisille. Ahkera ja väkevä työmies hän oli ja erittäin kunnollinen. Hän oli naimisissa kuulevan vaimon kanssa. Iäljään oli hän 53 vuotias. Päivää ennen onnettomuutta piti past. Nyberg jumalanpalveluksen ja H. p. ehtoollisen Tenholan kuuromykille, jolloin Kivin myös oli osanottajan». Ei voitu silloin aavistaa kuoleman olevan niin lähellä.

— Ävikin „sähköistämisen“ hyväksi on taas saatu vastaanottaa lähettävän monta lahjaa. Lahjoja ovat lähettäneet: *Forssan* k.m. 50 mk., *Helmi Tihverä* Sairalasta 10 mk., *Pornaiisten* k.m. 15 mk., *Mäntän* k.m. 150 mk. Hra Sundbergin 50-vuotispäivän johdosta lähettivät *lyväskylän* k.m. 100 mk., *Keurun* k.m. 60 mk., *Agnete ja Viggo Hansen* Köpenhaminasta 400 mk. Siis yhteensä 985 mk. Kohta saa nähtävästi Ävikin koko koulukoti kirkaan ja vaarattoman sähkövalon. Siitä me olemme iloiset! Tarvitsemme kyllä vielä rahaa lisäksi ionkunnverran. Uskomme että sitä saammekin taas aikanaan. Lahjat voi lähettää past Nybergille.

— Hämeenlinnan kuuromykkäinyhdistys toimeenpane kesäkokouksen ensi helluntaipyhinä Perttulassa. Puhujia tulee Helsingistä ja Turusta. Lähemmin toukokuun numerossa.

— Riihimäen Kuuromykkäin Yhdistyksen ompeluseura pidetään 25 p:nä huhtik., lauantai-iltana, *Hyvinkäällä* Otto Heinon luona, Pohjoinen piiri 63.

Kokouksemme ja iltamamme ilmoitetaan myöhemmin toukokuun lehdessä.

Muista maista.

— Saksa. Berlinin toinen kuuromykkäinkoulu vietti 50 vuotismuistonsa koulutalossaan Albrechtinkadun n:o 27 viime tammikuussa juhllaisuuksilla, josta kesti 5 päivää. Tammik. 15 p. alkoivat ne *oppilasjuhalla* koululla, jolloin ensiksi koulutalon katolle nostettiin Berlinin maistraatin lahjoittama uusi lippu oppilasten katsellessa toimitusta ukona kadulla. Sen jälkeen suoritettiin ohjelma koulun juhlasalissa. Siellä opettajat kertoivat oppilaille koulun elämästä kuluneina vuosina. Jotkut oppilaat pitivät myös puheita. Virallinen juhla oli seuraavana päivänä, jolloin hallituksen, kaupungin, toisten k.m. koulujen edustajia y. m. juhlayleisöä oli koolla noin 500 henkeä. Seuraavana päivänä oli juhlapäivälliset, näyteopetus-tunteja, juhla vanhoille kuuromykille, lasten vanhemmille y. m. Berlinin kaupunki oli lahjoittanut merkkipäivän johdosta koululle oman koneen elävänkuvain näyttämistä varten sekä köyhiä oppilaita varten 1,000 mk., suklaata leivoksia y. m. Monet muutkin kansalaiset tekivät koululle lahjoituksia juhlan johdosta. Näytteille oli asetettu paljon oppilaitten käsitöitä. Olipa järjestetty yleinenkin k.m. käsityönäyttely sekä urheilunäyttely. Kutsuvieraat ja suuri yleisö sai näin nähdä mitä k.m. osaavat tehdä —. Tälle koululle lähetettiin aikoinaan m. m. osa niistä lahjoista, joita Suomen kuuromykät toissa jouluna lähettivät Saksan kuuromykille. Siitä saakka on koulun johtaja *E. Schorsch* lähettänyt lehtemme toimitukselle oppilaitten toimittaman, painetun sanomalehden »*Unsere Welt*» (Meidän maailmamme). Siihen painetaan ainoastaan oppilaitten kirjoittamia kirjoituksia. Tässä koulussa on nyt 23 luokkaa ja 244 oppilasta. 141 oppilasta on siinä käynyt 50 v. aikana. Koulussa on: lastentarha, jatkokoulu vanhoille k: m:lle sekä kursseja huonokuuloisille ja änkkytävälle huonopuheisille.

— Norja sai viettää huhtikuun 1 p:nä kuuromykkäinkoulunsa 100-vuotispuhjaa. Sata vuotta on kulunut siitä, kun norjalainen k.m. *A. K. Möller* perusti ensimmäisen koulun Trondhjemiin Norjan kuuromykille. Tämän tapauksen johdosta on Trondhjemin k.m. seurakunta ja sen pappi pastori *Olav Rustad* päättäneet tämän vuoden kuluessa saada rakennetuksi oman pienen kirkon paikkakunnan kuuromykille Trondhjemiin. Kirkko tulee maksamaan n. 60,000 Norjan kruunua. Puolet hinnasta vielä tarvitaan; toinen puoli on jo koottu. Past. Rustad on alkanut rahainkeräyksen Trondhjemin ympäristössä ja uskoo saavansa tarvittavat varat kokoon tänä vuonna. Kaikissa Trondhjemin sanomalehdissä on kirjoituksia tämän johdosta. Yksi näistä kirjoituksista on Suomesta lähetetty.

— Reipas kuuromykkä on norjalainen suutari *Oliver Jørgensen*, joka asuu Pohjois-Norjassa Sandnessønen pitäjässä. Hän valmisti itselleen oman hyvän purjevenheen. Se on 25 jalkaa pitkä ja kulkee hyvin. Tällä purjeveneellä hän matkusti hän aivan yksin kotoaan Trondhjemin kuuromykkäin kokoukseen viime kesänä edestakaisin. Matkaa on 50 meripenikulmaa. Kotimatalla joutui hän pari kertaa kovan myrskyn käsiin, mutta pääsi onnellisesti kotiinsa, kuitenkin aivan läpimärkänä.

— Ruotsin kuuromykkäin lehden maaliskuun numerossa on pitkä pääkirjoitus Nikkarilan k.m. kodista Piek-sämiellä sekä kuva siitä. Kirjoitus on otettu suomalaisesta k.m. lehdestä, jonka on kirjoittanut koulun johtaja, maist. Harlin.

KIITOS.

Suuresta muistoalahjasta, tunnelmarikkaasta juhlasta kauniine puheineen, monista sähkösanomista, kirjeistä, korteista ja lahjoista, joita ystävät ja K. m. yhdistykset lähettivät minulle 50-vuotispäivänäni, lausun täten nöyrimmän ja lämpimimmän kiitokseni. Unohtumaton muisto kaikista ystävyiden osoituksista on syöpinnyt elämäkirjaani. Helsinki 30. 3. 1925. *John Sundberg.*

ILMOITUS.

Nuori kuuromykkä mies haluaa pehtooriksi 1 päivänä toukok. tai myöhemmin, johonkin pappilaan tai siihen taloon, jonka omistaja on itse virassa, eikä jouda tekemään maantyötä. On myös ammattimies. Ensin yksi koekuukausi. Oma ruoka tai talon ruoka. Osoite: „Koe“. Kiittäjävaara, Keskijärvi.

ILMOITUS.

Kaksi maataloustöihin sekä puutöihin tottunutta keski-ikäistä, ahkeraa kuuromykkämiestä otetaan palvelukseen kuukauspalkalla. Vastaukset lähettäköön osoitteella:

k.m. tilanhoitaja
E. HANTVARGH
Savonlinna.

TYTTÖ

syntyi ja kuoli.

Sortavalassa 13. 4. 1925.

Maria ja Antti Laukkanen.